

W WILNIE DNIA 7. PAZDZIERNIKA V. S. ROKU 1805.

R O S S Y A.

S. Petersburg V. S. 26 Września. Za świadectwem Białoruskiego Gubernatora wojennego G. Kawaleryi Michelsona, Marszałek Powiatu Siebiezkiego Szyszko otrzymał stopień Konsyliarza Kolleskiego. Aktualny stanu Konsyliarz Janczenkow uwolniony od 33 letn. służby z pensją dożywotnią półowy gaży; miejsce jego w Moskiewskim wydziale skarbowym zastąpi Aktualny stanu Konsyliarz Nowosilcow. Inspektor szkoły Architektury okręgowy Guriew, pod którego pilnym dozorem uczniowie I Klasy w czasie krótkim znaczny postęp uczynili, został Konsyliarzem stanu. Konsyliarz Rachmanow w 7 departamencie Senatu będzie za Ober Prokurorskim stołem. Doktor Medycyny Frank przyjęty za leib Medyka dworu, otrzymał stopień aktualnego stanu Konsyliarza. Moskiewskiej izby cywilnej z departamentu Prezydent stanu Konsyliarz Wasilkow uwolniony od długiej służby z pensją gaży całej; miejsce jego zastąpi Kolleski konsyliarz Jerszow. Prezydentem Astrachańskich Sądów kryminalnego i cywilnego został kolleski konsyliarz Bychowicz. Tajny Konsyliarz Rezanow zasiadać będzie w Senacie. Główny doktor flotny Rogers będzie generał sztab Doktorem przy Ministrze sił Morskich.

J. J. M. dawniej potwierdził pożyteczne krajowi urządzenie względem ufundowania Gimnazjum wyższych nauk w Nieżynie; na co Aktualny tajny Konsyliarz Graf Bezborodko oprócz 210 t. rubli odkazanych przez zmarłego brata swojego X. Bezborodkę, ustępuje wiecznymi czasy plac z ogrodem w mieście Nieżynie, i także wiecznymi czasy nadać z dochodów własnych po 15 t. rubli corok, ubezpieczając opłatę tych summ na 3 t. dusz, w Małorossyi. Zatem rozkazał Monarcha: 1. Półposąza z Fundatorów mają być postawione w przedniejszej sali zgromadzenia tegoż Gimnazjum, z podpisem, że taka jest najwyższa wola J. J. M. ażeby pamięć obywatelskiego dzieła nie wygasła nigdy. Te półposąza będą dowodem wdzięczności powszechnej za fundusz pożyteczny, którego celem jest dobro oyczyzny. 2. Proźbę tronowi podaną przez Graffa Bezborodkę wydrukować, i po całym narodzie ogłosić. 3. Dopełnić wszystkie urzędzenia tegoż Graffa; co będzie obowiązkiem Ministra powszechnego oświecenia.

Ukazem r. 1803, przez wzgląd na ważność Aktów znajdujących się w byłych Metrykach Koronney i Litewskiej, rozkazano postanowić osobną expedycją, pod imieniem Metryki prowincyi przyłączonych, dla porządnego ksiąg ułożenia. Co gdy się już stało, dla utrzymania porządku rozkazano. 1. Akta Metryki zostaną przy Kancellaryi Senatu z departamentu pod wiedzą Ober Prokurora onego. 2. Metrykantem wyznaczony Nadworny Konsyliarz Kozieł, któremu do pomocy dano 2 Kancellaryistów znających stare rękopismo Łacińskiego i Polskiego języka; Metrykant na rok mieć będzie gaży 1500 rubli; pomocnicy jego po 350. 3. Wypisy z Metryk będą wydawane na stęplowym papierze z podpisem Ober Prokurora; Metrykant one z ksiąg wymie, kopią zkonfrontuje, i o wierności wypisu zaświadczy. 4. Na tych wypisach kłaść pieczęć skarbową, brać od każdego opłatę 5 rubli. Na pieczęci zapisać: pieczęć Metrykantów dzieł; ta być ma u Ober Prokurora. 5. Każdemu wolno przynosić dokumenta dla wpisania w księgi Metryk; od każdego brać po 2 ruble. Tamże wolno wpisywać różne zapisy, umowy, kontrakta, plenipotencye, oprócz kupieckich i zastawnych, które czynić trzeba w miejscach sądowych. Za każdy dokument w księgach Metryk zeznany brać do skarbu po 5 rubli. 6. Proźbę o wyjęcie z Metryk i wniesienie do nich dokumentów podawać Ober Prokurorowi, na której on rezolucją napisze, i do wykonania odda Metrykantowi; ten zaś wszystkie takie proźby porządnie pod Numerami u sie-

bie zachowane, w księdze sznurowey zapisze, gdzie każdy z proszących podpisać się powinien, iż dobrowolnie dokument przyznaie; ten zaś w przeciągu roku powinien być obiawiony w sądzie powiatu, gdzie majątek leży. 7. Opłatę w Metrykach wybraną Metrykant zapisać ma w księdze sznurowey, i co miesiąc odsyłać Ober Prokurorowi dla wniesienia do kassy Senatu, która za odezwą tegoż Ober Prokurora wydawać będzie papier stęplowy, i cokolwiek Metrykom jest potrzebnego.

D. 6 Sierpnia uroczystym obrzędkiem otworzono Gimnazjum i szkoły powiatowe w Ekaterynostawiu.

B R Y T A N N I A W.

London 24 Września. Adm. Cornwallis z pod Brestu wiadomość przysłał, iż eskadra Francuzka Kap. Lalle-mant do Rochefort zawinęła; długo ten krążył, i nieraz był widziany od żeglarzów Angielskich na różnych miejscach; lecz podobno żegluga jego daremną była; dotąd nie słyhać, żeby jaką klęskę zadał handlowi naszemu; flotty kupieckie z Indyi wschod. i zachod. szczęśliwie przybyły jedne do portów Królestwa, drugie po morzu od nieprzyaciół opuszczonem dziś płyną bezpiecznie. Z tych ostatnia, którą z wysp Antylskich wysłano, jeszcze nie przybyła; lecz gdy niema przyczyny obawiania się Francuzów i Hiszpanów, lękać się powinna już nadeszłej pory iesiennej, i nawałności straszliwych. Tenże Cornwallis donosi, że Adm. Gantheaume woyska Francuzkie z okrętów na ląd wysadził, i całą flotę do portu wewnętrznego odesłał, tak dalece, iż o wyprawie żadnej rychło myśleć nie może. Jednak Admiralicja nie wierząc pozorom, i chcąc być zawsze gotową na przypadki, zaleciła wodzom Angielskim, Brest pilnie zamykać przez całą zimę.

Nelson z 6 okrętami lin. posłany do morza srodz. już musiał stanąć pod Cadix, gdyż miał ciągle pomyślne wiatry. Znajdzie w porcie pomienionym flotę Hiszpańsko Francuzką; Villeneuve i Gravina nie wyszli pod żagle, iak niepewna powieść niosła. Adm. Calder przybył w te strony, i złączył się z eskadrą Collingwooda, Knighta, Bickertona, nie d. 25 Sierpnia, iak mówili Kapitanowie okrętu lin. Achilles i fregaty Eurialus, lecz d. 30. Wtenczas liczył przy sobie 26 okrętów lin. Widzieli zapewne potęgę jego wodzowie nieprzyjacielscy z lądu; sami w Cadix mają zapewne 34 okręta lin. oprócz wielu fregat i korwet. Mogli więc ukazać się na morzu i walczyć; czego jeśli nie uczynili podziśdzień, zapewne już nie uczynią nigdy, skoro uyrzą przybywającego naszym z odsieczą Nelsona; nie rozumiemy, żeby nieprzyjaciel w równej sile, znając doświadczenie wodzów, doskonałość maytków Angielskich, śmiał narazić się na niebezpieczeństwo przegranej.

Tak więc główna flotta Mocarstw zprzymierzonych nieczynną zostanie w Cadix do niezamierzonego czasu, dopóki Angielską w bliskości widzieć będzie. Jeden tylko przypadek może nieprzyaciół od oblężenia uwolnić, i na morze wyprowadzić do nowego przedsięwzięcia, burze i nawałności iesienne, któreby Nelsona znie-woliły szukać schronienia w Malcie i drugich portach. Słyhać, iż bitwa pod Finisterre przegrana, niezgodę, podeyrzenie, i nieufność rzuciła między Francuzkich i Hiszpańskich Adm. Jedni drugich obwiniają przed rządami swoimi, przypisując jeden drugiemu przyczynę klęski poniesionej. Ztąd zapewne nastąpi odmiana wodzów, nieiednomyślność między ich następcami, zatem długa bezczynność.

Anglicy zaś oko zwracają ku Nelsonowi, czekając niecierpliwie, iaką przedsięwzięcie wyprawę na południu Europy, godną imienia swego, odpowiadającą nadziei powszechnej, i potędze ogromnej, iaką wkrótce podobno mieć będzie. Utrzymuje się pogłoska, że port Cadix niszczyć zamy-

ślamy koniecznie. Każdy widzi, iak jest pożyteczne dzieło; nie tajne przeszkody i trudności; które chcąc ułatwić, rząd nasz, iak mówią, postanowił nie samych inż Anglików tylko posyłać na wyprawę, lecz do 50 t. żołnierza własnego przyłączyć tyleż posiłkowego woyska, którego przyście dawno jest zapowiedziane narodowi. Tych iednak posiłków nie spodziewają się oglądać w kraju naszym niektórzy przed wiosną, zważając, iż Admiralicya dotąd nie wysyła okrętów potrzebnych na przewiezienie liczby ludu tak ogromney; tymczasem nadeszła iesień, i morze staie się coraz burzliwsze. Druzdy rozumieją, że do Cadix isć nigdy nie myśleli zprzymierzeńce; lecz do Hannoveru, Batawii, Francuzkich brzegów. Posyłając woyska i flotty ku brzegom Hiszpańskim, nie rozerwalibyśmy zapewne sił Napoleona; groząc krajom wyliczonym, przymusiemy onego nieomylnie, ażeby znaczną część woysk swoich nad Oceanem utrzymywał, dla własnego bezpieczeństwa, obrony słabych Batawów, zachowania podbitego Hannoveru.

Pozwoli Anglikom lub nie, przystąpić do tajemney wyprawy spóźniona roku pora, zostawmy czasowi, który odkrycie wkrótce zasłone; to naypodobniejsza do prawdy, iż iesieli woyska i flotty ruszą z portów, lądować będziemy na brzegu nieprzyjaciół niedalekim. Co zdaie się iasnie wskazywać zgromadzenie tych flott i armii na wschodnim brzegu i w portach wschodnich Królestwa. Już zaś byłyby zebrane nie w Dunes, Yarmouth, Nore &c. lecz w Portsmouth, Plymouth &c. portach południowych, gdybyśmy nie o wyprawie blizkiej ku wschodowi, lecz o dalszey ku południowym stronom zamysłali! Nie potrzeba było woysk Irlandzkich sprowadzać do Anglii, które wygodniey mogły płynąć z Cork do zamierzonego celu. Dziś biega pogłoska, że do Boulogne podyziemy, zniszczeniem flotty chcąc odebrać nieprzyjacielowi sposobność i wolę grożenia narodowi naszemu. Cokolwiek iest, to pewna, iż Sidney Smith do wyprawy należeć będzie; rozmówił się wczora z Pittem, odebrał ostatnie instrukcyje od Admiralicyi, i pośpieszył do Dover, mając podobno zatrudnić się wkrótce onych wykonaniem.

Z Indyi wschod. nie mamy nowych wiadomości; te które przyniosł Adm. Raynier są dawniejsze od przysłanych lądem. Między wielo innemi pisma nasze rozgłosily list pisany do przyjaciela przez officyera 76 regimentu z obozu pod Bhurtpoore, który dowodzi, że iesieli Indyanie dotąd w polu pierchliwemi być nie przestają, bez odporu prawie tyl podając garstce Europeyzyków, nauczyli się przynajmniej twierdz swoich uporczywie bronić. Mieliśmy, powiada ów officyer, z Marattami nieraz walkę zaciętą i krwawą; zdobyliśmy szturmem z ich twierdze; stoczyliśmy w otwartém polu walną bitwę, gdzie cała artyllerya Holcara dostała się zwycięzcom. Lecz te wszystkie korzyści opłaciliśmy zbyt drogo Anglicy; porażka w zastępach Europeyjskich iest nader wielka. Mój regiment znacznie zmniejszony został; garstka żołnierzy żyjących ledwie ludzką postać zachowała; wszyscy officyerowie zabici lub skaleczeni na zawsze. Stałem nad miną która całą kompanią moją na powietrze wysadziła, spieczony iestem cały; wyzdrowiałem przecie, i do woyska powracam. W ostatnim szturmie twierdzy Bhurtpoore straciliśmy tak wielu officyerów, iż sam ieden dowodzić musiałem całemu półkowi. Gdy się kampania skończy, ten siądzie w okręt i powróci do Europy, ażeby nowym ludem dopełniony, mógł być użytym do nowej posługi.

G. Cragih stanowszy w Malcie, porozumiał się niemieszkając z temi wodzami, którzy temu pomagają do wykonania rządowych układów. Słychać że Sycylią żołnierzem Angielskim osadzi; drugą zaś woyska dywizyą poszle po Egipcie.

Na flocie z Azji niedawno przybyłej kompania wschod. herbaty samey odebrała funt. 25 mill 500 t. Adm. Raynier przywoził wiele rzadkich zwierząt Indyjskich; Perskich, &c. Flagę swoją zdiół z okrętu, i udał się na spoczynek bardzo długi; zdrowie ma słabe; ta przyczyna iego zniewoliła opuścić służbę, w której wielkie przysługi oyczyźnie uczynił.

Szczepienie ospy krowiey powszechne dziś iest nie tylko w Europie, ale też po wszystkich częściach świata. Jmie wynalazcy Jennera zarówno Europeyzykom, iak odległym Indyanom, i dzikim Ameryki półn. mieszkańcom znaiome, narody z wdzięcznością, uszanowaniem, i błogosławieństwem dawno wymawiają. Anglicy, którzy jako pierwsi świadkowie, naylepiej cenić powinniżyte ospy krowiey, dotąd iey nie znają ieszcze po wielu miey-

scach, albo zastarzałym rządząc się przesądem, zbawienne lekarstwo odrzucają. Dowodem tey prawdy niech będzie miasto Norwich ludne i handlowne, gdzie teraz co tydzień 50 dzieci umiera z naturalney ospy; nikt przecie w punktu gotowym nie pomyślił. Naostatek płacz i nieszczęścia matek wzruszyły Maira; ten umówiwszy się z opywatelami oświeceńszymi, postanowił wprowadzić szczepienie wakcyny powszechne do Norwich. A ponieważ równy przesąd panuje po innych wsiach i miastach, proszono urzędownie Jennera, żeby wydał dzieło krótkie, iasne, ludziom naybardziej gminnym zrozumiałe, gdyż oświeceńszych nie trzeba o iasney prawdzie przekonywać. Stusując się do chęci powszechney ziomków, lekarz ogłosił, iż pomyślne doniesienia odebrał nie tylko z miast Europeyjskich, ale też z nayodleglejszych i naymniey oświeconych części świata, iak wielkie pożytki ospa krowia wszędy przyniosła. Nawet zapowiada, co ieszcze doświadczeniem ztwierdzić powinien, że osob wakcynowanych potomstwo na zawsze wolnem będzie od ospy naturalney.

Stany ziednoczone Ameryki półn. ledwie zakończyły pomyślne wojnę przeciw rozbojnikom Afrykańskim Tunis i Tripolu, gdy nową zaczynać będą musiały na morzu śródz. wyprawę. Cesarz Marokański zapowiedział im nieprzyjaźń. Prezydent Jefferson uwiadomiony doniósł o wszystkim Senatowi; który niezeli wyda potrzebne urządzenia, rozkazano kilku zbroynym statkom RP. krążyć nieustannie od przygórka Spartel do Mogadore, i kupców żeglujących od napaści bronić. W r. ter. skarb Amerykański miał czystego dochodu 15 mill dollarów, które sumy część znaczną Prezydent obrócił na spłacenie długu publicznego. W tym r. Amerykanie wyprawdzili za granicę własnych produktów za 70 mill. dollarów.

Prywatny list z Gibraltaru donosił, iż poymano w tey twierdzy 3 Hiszpanów, którzy podpalić mieli magazyn wielki; niedorośle pachole przypadkiem odkryło szkodliwy zamysł. Słychać, iż kilku Anglików będących w mieście zmówiło się z nieprzyjacielem na zgubę załogi; lūni mówią o minach pod skałą zasadzonych, i drodze podziemney ztąd aż do obozu Hiszpańskiego.

O wyprawie G. Baird żadnych wiadomości niema; potwierdza się przeto mniemanie, iż poszedł podbiiać przygórki dobrej nadziei i wyspę Francuzką. Tu znajduje podobno krążącego Adm. Pellew. Linois gdzie iest nie wiemy; to pewna, iż Hartsinck nie przyłączył się do niego. Ziednoczeni mogliby nam szkodzić; lecz dotychczas Batawowie przestawali na chwytaniu statków kupieckich na morzu Indyjskiem.

Adm. Bickerton chory przybył z Gibraltaru, i potwierdził dawno pożądaną wiadomość o złączeniu się Caldera z Collingwoodem pod Cadix, 30 Sierpnia, i zamknięciu przez nich w porcie flotty zprzymierzoney. Gdy Nelson był w Indyi zachod. Adm. Dacres i Cochrane 19 Czerwca z Jamaiki wysłali w pomoc dla niego 4 okręta lin. Eagle, Centaur od 74 arm. Atlas, George od 98. Zaden nie przybył na czas i miejsce wyznaczone. 3 pierwsze skołatane straszną burzą, nie bez trudności zawinęły do portu Halifax w nowey Szkocyi, gdzie długiey naprawy potrzebuia; George o skałę zawadził, i mocno uszkodzony, wszedł nakoniec do Barbados.

A U S T R Y A.

Wiedeń 28 Września Po wyjeździe Cesarza do obozów Bawarskich i Szwabskich, ogłoszono w naszey stolicy z wyroki godne uwagi; i wzywa Prowincye Monarchią składające, ażeby dostatkami swoim wsparły usiłowania rządowe, skarb zasiliły, na utrzymanie woysk narodowych i posiłkowych na blizką potrzebę, w której Monarcha nic innego nie pragnie, tylko ubezpieczenia pokoju chwalebne i trwałe; spodziewając się po gorliwości i przywiązaniu tylekroć doznaném wiernego poddaństwa, że tę ieszcze ofiarę tronowi uczynią chętnie i prędko. Na ten koniec Gallicya dać powinna 400 t. meców żyta, 560 t. owsa, Czechy 400 t. żyta, 590 t. owsa, Morawia 180 t. żyta, 270 t. owsa. Szląsk 25 t. żyta, 38 t. owsa, Austria niższa 175 t. żyta, 260 t. owsa, Austria wyższa 90 t. żyta, 130 t. owsa, Stirya 80 t. żyta, 116 t. owsa, Carinthia 38 t. żyta, 57 t. owsa, Carniola 20 t. żyta, 30 t. owsa, Goricia, i Gradisca 5 t. żyta, 8 t. owsa; co wszystko wyniesie ogółem żyta meców million 300 t. owsa meców 2 milliony.

W edykcie z podniesiony iest nadzwyczajny po-datek woienny tym sposobem, iż każdy obywatel mają-

cy 100 złotych rocznego dochodu, płacić odtąd powinien półtrzecia procentu do skarbu, i tak daley postępując w górę, mający 100 t. zapłacą procentów 20; liczone zaś być powinny same tylko dochody czyste, iakie pozostawały dotąd każdemu z iakiegożkolwiek źródła, po odtrąceniu dawnych podatków. Zboże wyzey opisane dostawiać na miejsca wyznaczone obowiązani są obywatele nie razem, tylko częściami; tak np. część I w blisko nast. mieś. października, drugą w listopadzie, z tym iednak warunkiem, ażeby wszystko w całości dostarczono przed końcem r. ter. 1805.

Ambassador Francuzki Larocheoucault prosił urzędu naszego i otrzymał pasporta potrzebne na powrót do oyczyzny swojej. Bawarski G. Nogarola nic nie sprawiwszy ztąd wyjechał do Wurtzburga. Niema nadziei zachowania pokoju; myśl całą obróciłimy do nowey wojny, czekając wkrótce wiadomości urzędowej o pierwiastkowych czynnościach woysk naszych. Armia do Bawaryi i Szwabii wprowadzona składa się zupełnie z regimentów Czeskich, Morawskich, Gallicyjskich, Austryackich; do Włoskiej Arcy X. Karola wzięto Węgierskie, Siedmiogrodzkie, graniczne, mało Austryackich. Arcy X. Ferdynand stojący dziś na czele pierwszej, synem iest Arcy X. Ferdynanda niegdy Gubernatora Mediolanu, brata Cesarzów Józefa i Leopolda 2.

Na potrzebę woysk posiłkowych w Morawii 2 t. woźów przygotowano. W Tyrolu wszystkie wąwozy, góry, drogi prowadzące do Bawaryi i Szwabii, Cesarscy Inżynierowie szanćami obwarowali. Prócz 4 regimentów milicyi Tyrolskiej, które ogółem wynoszą 20 t. zbroynych, obywatele znaczniejsi zalecenie mają od rządu, swoje poddaństwo wcześniej orężem opatrzyć, ażeby w nagłej przygodzie pospolitým ruszeniem na granicach stanąć mogło. Przez Wenecyę przyszła wiadomość, iż woyska Francuzkie, które dotąd znajdowały się w Królestwie Neapolitańskim pod sprawą G. S. Cyr, ustępować zaczynają do państwa Kościelnego. Francuzkie i Włoskie zastępy na granicach dawniey Weneckich rozłożone, wodzem najwyższym dziś uznają Wice Króla Eugeniusza, pod którym kommanderuje Massena. Chociaż Austryaków i Francuzów tu rzeka Adige iedynie przedziela stojących pod bronią, dotąd iednak nie są zaczęte kroki nieprzyjazne; owszem bardzo często nasi Officyerowie do Verony Austryackiey zaproszonych przeciwników mile przyjmują, i równey od Francuzów doznają wzajemności w Veronie Włoskiej.

WŁOCHY

Genwa 8 września. Wkrótce po przybyciu do miasta naszego H. Buonaparte, weszła do portu korweta, na której Dey Algierski odsyłał kilkadziesiąt Ligurów pozostałych w niewoli; tak więc ogółem wybawiono ienców 260. G. Montchoisi najwyższy kommandant kraju naszego był w Novi dla umówienia się z Administratorem Piemontskim G. Menou, iakim sposobem najlepiej wytepić można dość liczną kupę rozboyników, która dotąd utrzymuje się w górach Appeninu. U nas widzimy postać wojonną; Francuzkie regimenta tu stojące, i które teraz przychodzą ze Francyi połudn. śpiesznie ciągną do Alexandryi, ztąd znowu do Włoch półn. Menou w Piemencie likwidować kazał pensye urzędników cywilnych i wojskowych, którzy Królem Sardyńskim służyli. Drogę ze Francyi prowadzącą do Włoch brzegami jeziora Geneńskiego, przed mieś. Stycznem dokończyć kazano.

W Brescia zdarzył się nast. przypadek. Ruszały w pole regimenta; wodzowie na miejscu zostać kazali młodzieńcom nowozaciężnym, którzy przed mieś. pod chorągwiami staneli, ażeby w garnizonowej służbie uczyli się rzemiosła wojennego. Wszyscy iednomyslnie prozbę zanieśli, ażeby ich nie nazywano nowozaciężcami, i polową służbę czynić dozwolono. Słychać że stary Marsz. Kellermann stanąć ma na czele woysk Francuzkich, i jeżeli wprowadzenie onych do kraju Szwaycarskiego Napoleon uzna koniecznie potrzebným. Juni Marszałkowie Francuzcy otrzymali tytuł GL. panującego, z których liczby Murat iest najpierwszym.

Genwa 12 Września. Zawczora z Corsyki weszła do portu naszego fregata Muiron od 44 arm. z 2 korwetami, z których na ład wystąpiło 700 żołnierzy; statki zaś niemieszkając poszły do Toulonu, dokąd podobno za nami wkrótce pośpieszy z eskadrą swoją H. Buonaparte. Tam Francuzi zgromadzą całą potęgę, która płynąć ma do Carthageny dla łączenia się z Hiszpanami. Massena wygląda przybycia 30 t. żołnierza z obozu pod Boulo-

gne do Włoch posłanego. Król Sardyński z wyspy Ischia, gdzie mieszkał długo, przybył do Gaety. Lucian Buonaparte po audyencyi u Oyca S. powrócił do Pesaro. D. 1 W Monza odprawiła się uroczystość od korony żelazney nazwana, którą w processyi dawnym zwyczajem niesiono. Był obecny obrządkowi Wice Król Eugeniusz z całym dworem. Podczas nabożeństwa zadziwiła przytomnych przepyszna muzyka sławnego Calvi. Po południu nastąpiły wielorakie igrzyska. Gennati z Collegium Uczonych w tym d. iednym miał 3 długie mowy stosowne do rzeczy; wszystkie odniosły powszechną pochwałę.

Mediolan 18 Września. Marsz. Jourdan oddawszy kommandę najwyższą woysk Francuzkich we Włoszech Massenie, wyjechał do Paryża. W kraju naszym widzimy przygotowania wojenne, ciągnące regimenta ku granicom, przybywające zewsząd posiłki, brzegi obydwu rzeki Adige okryte żołnierzem, naprawione z pośpiechem twierdze, napełnione magazyny; zagaienia kampanii wkrótce czekamy.

Ociec S. na konsystorzu wyznaczył Koadjutorem Arcy B. w Ołomuńcu Arcy X. Rudolfa. Circello niedawno powróciwszy z Londynu, gdzie urząd poselski sprawował, przyiódł w Neapolu Ministeryum zagran. inter. Król z Sycylii ułatwiając naprawę zepsutych, budowlę zburzonych przez ostatnie ziemi trzęsienie domów, tak w stolicy swojej, iakoteż w całym Królestwie, dał wyrok znoszący *fidei commissa*, *substytucye*, i wszelkie do dzieła pożytecznego przeszkody.

U nas Wice Król Eugeniusz dał wyrok przepisujący, ażeby odtąd d. narodzenia Napoleona I corocznie był obchodzony uroczystym obrządkiem w Królestwie całym; po wszystkich miastach dawane być mają igrzyska ludowi, odprawiane gonitwy. Eugeniusz był w Mantui, bawił, oglądał twierdze niepoznany, iako człowiek prywatny; i wkrótce do nas powrócił. Po Massenie kilka d. później przyjechał do Włoch Marsz. Moncey. W Cremonie są największe magazyny; do przewożenia na to miejsce rzeczy potrzebnych wszystkie statki zabrano na Po rzecę. W Piemencie całym, Liguryi, Sabaudyi, Nice, Parmie żadnego regimentu nie zostawiają teraz Francuzi, zciągając wszystkie ku północy; gdzie niegdzie są jeszcze słabsze bataliony, którym zalecono wybranych niedawno młodzieńców ćwiczyć w żołnierskim rzemiosle.

W Genui Podskarbi Lebrun rozkazał akta publiczne Departamentów Genui, Appeninu, Montenotte pisać odtąd językiem Francuzkim, pod karą nieważności. Utrzymuje się pogłoska że H. Buonaparte, uda się, lądem czy litem morzem niewiadomo, do Cadix, i przyjmie najwyższą kommandę flott Hiszpańsko Francuzkich. G. Verdier kommanderujący w Liornie załogą Francuzką, nagle rozkaz odebrał, i pośpieszył do Mantui.

RZESZANIA NIEMIECKA

Memmingen 26 września. Osadzili wodzowie Austryaccy za rzecz koniecznie potrzebną utwierdzić miasto nasze. Półkownik Dedowich roboty ma doglądać; 4 t. chłopów okolicznych do szanću zebrano, którym przydane są do pomocy 2 regimenta piechoty Austryackiey. Nie dość na tém; cały brzeg wschodni rzeki Iller od Kempten zaczawszy od Ulm, gdzie wpada do Dunaju, pasmem nieprzerwanem okopów, redut, batteryi ma być okryty; lecz temu przeciwi się G. Mack; rozumiejąc iż przyzwolicey będzie, gdy woyska Cesarzkie nad brzegiem rzeki pomienionej zajmą tylko militarne stanowiska. Już prawie regimenta wszystkie znajdując się na miejscu przeznaczoným. Z Węgier przysłano wiele zboża i bydła, tak dalece, iż dla 100 t. ludu na czas długi wystarczyć może. Dotąd Austryacy wszystko płacili bankocetlami Wiedeńskimi; lecz od 1 października zaczną płacić gotowym groszem. W zajętey podziśdzień części Cyркуlu Szwabskiego G. Mack obiać kazał znaczniejsze budowlę Prelatur i Klasztorów na lazarety i inne potrzeby woyska licznego. Część regimentów przeprowił na brzeg lewy Dunaju; główny oboz trzyma między Ulm i jeziorem Constancyeńskim.

Równie iak w Memmingen, miasta Ulm zburzone twierdze z rozwalin podnieść chcą Austryacy, i wiele zakładają fortyfikacyi polowych na górach przyległych, Michels, Galgenberg; tysiące Szwabskich rolników zwołano do dzieła. Przejeżdżającego Cesarza Franciszka 2 przywitał w Landsberg Elektor Trewirski, Królewicz Polski z siostrą swoją Saską X. Kunegundą przybyły z Auszpurga, gdzie mieszkać postanowił przez czas wojny ter. Straż przednia armii Austryackiey znajduje się teraz w

Szwabii wyższą zwaną; G. Klenau ma główną kwaterę w Waldsee; z nim łączą się dywizye G. Auffenberg i Wolfskehl niedawno z Tyrolu i Voralbergu przybyłe. Zawczasna pogłoska o wkroczeniu Cesarskich do Grisonów, i zajęciu miasta Schaffhausen w Szwajcarach, upadła zupełnie; podobno ten kraj obojętnym zostanie za wszystkich stron zgodą. Jest wiadomość, iż Francuzcy wodzowie Bernadotte i Marmont, śpiesznym krokiem do Frankonii zmierzają, zdając się zagrażać prawemu skrzydłu Austryaków. G. Mack przeciw temu rozrzadzeniu nowe rozkazy wydał swoim dywizyom. Czekamy wkrótce za gajenia kampanii, jeżeli sposobem niewiadomym jeszcze pokóy nie powróci. Zaczną się wkrótce podobno kroki nieprzyjazne, gdyż woyska Francuzkie w Strasburgu, Mannheimie, Oppenheim i wielu innych miejscach razem d. 24 na brzeg prawy Renu przechodzić zaczęły.

Kehl 26 września. Zawczora liczna dywizya woysk Francuzkich z jazdy, piechoty, artylleryi złożona, z Strasburga do Niemiec przez Ren wkroczyła. Gwardye, Francuzka, Włoska, Mammelukowie, nastąpili wkrótce potem. Naywyższą komendę dano W Admirałowi Murat, aż do przyjazdu Napoleona który wkrótce jest spodziewany. Marsz. Davoust z Boulogne przybyły przeprowił się w Mannheimie, i niemieszkając do Heidelberg pośpieszył.

Wetzlar 28 Września. Słychać, iż Napoleon d. wczorayszego przybył do armii swojej w Heidelbergu już stojącej. Austryaków straż przednia jest blisko Pfortzheim; o pół mili tylko stoją Francuzi. Według ich powieści, dywizye Lannes, Ney, Davoust, Soult, połączone z rezerwą Augereau i Baraguey d. Hilliers, wynosić mają głów 140 t. Marmont przeszedłszy Ren w Moguncyi, twierdzę Casel podnieść rozkazał. Jego i Marsz Bernadotte officyerowie opatrzyli się w Frankforcie w Mappy Frankońskie, Bawarskie, Czeskie. Z drugiey strony Austryacy do kraiu Wurtembergskiego wkroczywszy, osadzili Hechingen, Calw, Nagold.

Aschaffenburg 28 Września. Woyska Francuzkie z Moguncyi i Frankfortu pośpieszają do Frankonii przez miasto nasze; Batawów częśćka została w Moguncyi; resztę G. Dumonceau w pole prowadzi. Gońce nadzwyczaj liczni biegną z Paryża do Wurtzburga, i przeciwnie; rozumieją niektórzy, że Bernadotte złączy się z Bawarczykami pod tém miastem, ale ta opinia jest wątpliwa. To pewna, iż Elektor Badeński, Landgraf Hesse Darmstad, wielu innych XX. Rzeskich, pójdą za przykładem Elektora Maximiliana. Marmont znajdując się w Frankforcie, oglądał Dettingen i Bergen, miejsca wstawione zwycięstwem, które tu odniósł Jerzy z Król Brytańni W. nad Marsz. Noailles, i X. Broglio nad X. Ferd. Brunświckim. 3 dywizye jego pod G. Boudet, Grouchy, Dumonceau, w 16 d. z Texel przeszły do Moguncyi i Ren przebyły; zostając d. 35 na okrętach, jazda mianowicie koni wiele utraciła. I Pazdziernika 15 t. Francuzów ma stanąć w Wurtzburgu, to miasto i Marienberg osadzić. Bernadotte ciągnie przez Gemunden i Schweinfurt, i podobno mieć będzie naprzód rozprawę z X. Lichtensteinem, który przez Ratisbonę pośpiesza z Czech do armii Austryackiey, na tych polach, gdzie podczas wojny prz. nieraz walczone. Artylleryi Francuzi tak liczney nigdy nie prowadzili. Pod Carlstadt ziednoczyła się dywizya Hannowerska z Francuzko Batawską.

Wurtzburg 27 Września. Marsz. Bernadotte dziś albo naydaley jutro tu jest spodziewany; od armii jego i G. Marmont przybyło już wielu Officyerów i kommissarzów wojennych, którzy żywność i furazę zbierają, wyznaczają stanowiska. O zprzymierzeniu się Elektora Bawarskiego z Francuzami nie słychać; ci jednak osadzili miasto nasze, chcą iak słyść, z boku uderzyć na Austryaków w Szwabii, tył wziąć w Bawaryi, albotęz wtargnąć do Czech. Czasowi zostawić wszystko trzeba. Z drugiey strony woyska Cesarskie zpomienionego Królestwa ciągnące przeszły Ratisbonę. Powiadano, że Cyrkuł Frankoński obojętnym zostanie; lecz dotąd nie ma na to pewności; samo wkroczenie woysk któreykolwiek strony wywraca nadzieję mieszkańców. Kassy Elektora naszego w Munich G. Mack zapieczętować kazał; ma być ustanowioną administracya Austryacka na kraj cały. Elektor Hesse Casselski niedawno woyska swoje do obozu zgromadził i rozwiązał; teraz powtórnie zwoływa wszystkie regimenta; iemu iako Pruskiemu Feld Marszałkowi, Fryderyk 3 powierzył kommandę swoich regimentów w Cyrkule Westfalskim.

Berlin 1 Pazdziernika. Całey armii Pruskiey na stopniu wojennym dziś będącej, kazano mieć zupełną gotowość do ruszenia w pole. Poczta obozowa już urządzi-

na; koni wiele w różne strony przesłano, artylleryą z tuteyszey zbroiowni rozesłano do wszystkich armii; piekarnie polowe stoją na miejscu potrzeby; ekwipaż Królewski sporządzony. Powszechna jest opinia, że te przygotowania cel mają iedyny, zachowanie ścisley obojętności i pokoju w Niemczech półn. stosownie do oświadczenia, które dwór nasz uczynił dawniey. G. Ducroc nie wyjechał ieszcze do Paryża. Panujący X. Brunświcki dziś rano tu przybył, i bardzo rano z Ministrem Hardenberg udał się do Króla bawiącego w Charlottenburgu.

FRANCYA.

Paryż 27 Września. Napoleon rano d. 24, iakieśmy już donieśli, wyjechał do brzegów Renu. Co mówił w Senacie niedawno, iaką dał sprawę Minister Talleyrand o przyczynach wojny lądowej, rząd ogłosił; wiadomość przydłuższa późniey umieszczona będzie. Za panującym wyjechali do Strasburga małżonka jego, i pomieniony Minister. Przygotowania i obronne wyprawy śpiesznie idą. Nie licząc podwoynej rezerwy, które Augereau i Baraguey przyłączyć wkrótce mają do armii główney w Niemczech, 3 inne formować kazano: 1 pod Boulogne, który hetmanic Brune będzie, 2 Lefevre pod Moguncyą, 3 Kellerman pod Strasburgem. Zgromadzą się ieszcze 3 dywizye grenadyerów, pod Rennes, Napoleon niedawno założonem, i pod Alexandryą w Piemontcie; przy każdej będzie lekka jazda i artyllerya konna. Zgadnąć nie trudno, że z pierwsze dywizye są przeznaczone dla utrzymania spokoyności domowej w kraiu Vendeyczyków i Szuanów, którym podobno rząd nie chce zaufać.

Ambassador Austryacki po wyjeździe Napoleona prosił i otrzymał pasport na powrót do Wiednia. Rządca Francyi mieć będzie w obozach przy boku swoim gwardyą honorową, która się teraz składa z młodzieńców wybranych w naypierwszych familiach. Rozkazano formować batalion lekkiey jazdy, pod nazwiskiem staro Rzymskiem Velites, iaki dawno mamy w piechocie, z 800 głów złożony, do którego departament każdy kilku ludzi wybranych dać powinien; każdy z nich mieć musi dochodu czystego naymniey 300 fr. Młodzieńce, którzy wchodzili do honorowej gwardyi w różnych miastach, przez które kiedy przejeżdżał Napoleon w czasie swoich podróży, ofiarują się sami dobrowolnie dziś własnym kosztem służyć pod chorągwią jego. Marsz. Jourdan przyjechał z Mediolanu, i wkrótce pośpiesza do Renu, zostać mając w armii Niemieckiey.

Adm. Villeneuve przybył tu z Cadix niespodzianie, flotę spokoyną w porcie zostawiając. Jak słychać, od rządu jest przywołany, ażeby dał sprawę o czynnościach swoich. Gravina z swojej strony wydał obszernie pismo, w którym usprawiedliwia postęпки własne. Jak mówią. H. Buonaparte, ma wkrótce udać się do Cadix, i flotom hetmanic. Wiedzieliśmy o nieukontentowaniu Napoleona z Admirałów naszych, czytając w pismach urzędowych uwagę przykrą narodowi, iż Francuzom dotąd zbywało na wodzu doskonałym, któryby ich mężstwa i waleczności użyć umiał w potrzebie.

Wszyscy Ministrowie, każdy w swoim wydziale, dopomagają usiłowaniom rządowym w zapaleniu Francuzów do nowej wojny. W. Sędzia i Minister sprawiedliwości Regnier zalecił wszystkim Sądom, ażeby swoją powinność względem zbiegów i niestawiających pod chorągwią młodzieńców ściśle pełnili, spodziewa się iednak, iż surowość i kary niepotrzebne tam będą, gdzie serca wszystkich Francuzów tchnąć powinny miłością honoru i oyczyzny. Minister skarbowy Gaudin rozkazał swoim urzędnikom, ażeby podatki wszelkie wybierali pilnie, i oby. watełów zachęcali do wnoszenia ich regularnego, przez co dadzą dowod, miłości kraiu, przywiązania do rządu i Konstytucyi. Naostatek Minister departamentu duchownego Portalis pisał list okolny do wyższego duchowieństwa Francyi cały rozmaitego wyznania i obrządku, ażeby z ludem swoim wznosili ręce do Boga w gorących modłach, za szczęśliwe powodzenie tey wony, którą wkrótce ma zaczynać naród w obronie oyczyzny, Monarchy, i religii, którey ten ołtarze podniósł wywrócone.

BATAWSKA RP.

Haga 1 Pazdziernika. Bawiący u nas poseł Austryacki Felz uwiadomiony, że Ambassador Cobenzl wyjechał z Paryża, wkrótce ma opuścić naszą stolicę. G. en chef Michaud udał się do Hollandyi półn. i Helder, chcąc widzieć przygotowania zrobione do obrony kraiu.

D O N I E S I E N I A

Dnia 7 Pazdziernika

JP. Pinetti d. iatrzeszego da nową reprezentacją doświadczoną ciekawych i zabawnych w starym teatrze. Niektóre z czynionych w czasie pierwszych reprezentacji, dawniej byłyby zapewne osądzone za sztuki Czarnoksiężskie. Podchlebia sobie, że i następujące zupełnie nowe i odmiennne równie podobają się, zabawią i zadziwią Przeszacną Publiczność. O wystawności i ozdobach teatru swojego nie mówi.

Podaje się do wiadomości iż stosownie do zaszytych rezolucyów Rządowych i układu wspólnego JW. Sukcesorów będzie licytacja w Roku tym 1805 Miesiąca 8bra 20 dnia w M. steczku Wilki w Powiecie Rosieńskim sytuacyą różnych sprzętów Mobilii ruchomości stada i koni pozostałych po w Bogu zaszytej JW. Zofii z Szczytów Zabiełłowej Ewżyny Litewskiej co wszystko przez Publiczną Aukcyą za gotowe pieniądze więcej dającym u będzie sprzedawaym.

Miński rząd Gubernski donosi, ażeby kredytorowie Miński go ob. Leyzera Zelmanowicza sami lub ich plempotenci stawali w Mińskim Magistracie, z służbami dowodami należności swojej; tam zaś majątek Zelmanowicza ma być oddany na satysfakcyą wierzycielom w terminie ukazem Senatu 1780 r. wyznaczonym, ten zaś dla mieszkańców w témże miesiecu z dłużni-

kiem jest miesięczny, dla innych 6 mieś. po którego upływieu żadna już pretensya nie będzie przyjeta. Maja Dnia 1805.

W skutek Dekretu Magistratu Miasta Gubernskiego Wilna w Roku terazniejszym 1805 Msca 7bra 16 dnia zapadłego, wszelkiego Majątku ruchomego i nie ruchomego JPP. Andrzeja i Katarzyny Kinow Małżonków na satysfakcyą ich Kredytorów wyprzedać decydującego. Urząd z tegoż Magistratu do takowego dzieła wyznaczony zawiadamia, wszystkich w ogule i szczerze, że Kamienica w Mieście Wilnie na Ulicy Zamkowej naprzeciw Kardynalii pod Nrem 124 położona w terminach pierwszym dnia 26 Msca 8bra, drugim dnia 9 9bra trzecim dnia 16 Msca 9bra w Roku terazniejszym 1805 infundo teyże Kamienicy publicznie licytować się będzie; i więcej dającemu wyprzedaną zostanie, także majątek wszelki ruchomy tychże Ichm. PP. Kinow poczowszy od 22 Msca 9bra Roku niniejszego 1805 w Ratuszu Wilnie: podobnie z publicznego targu rozpocznie się wyprzedawać; zyczący zatem nabyć pomienioną Kamienicę i cokolwiek z Majątku ruchomego, zechcą się jawnie w Miejscach i terminach w górze przereczonych. Datt w Wilnie Roku 1805 Msca 8bra 5 dnia.

Franciszek Swięcicki R. M. G. W.

Także niżej podpisany podaje do wia-

domości, ażeby nikt żonie mojej Katarzynie Kinowej nie pożyczał pieniędzy, ani też dawał na fanty, obligi, i wexle nie kredytował; sprawa o majątek nasz cały jest w sądzie, rzecz nieukończona, więc wszystkie podobne długi będą nieważne, i upaść mogą bez powrotu, już to powtórnie uwiadomiam publiczność, zapobiegając zupełnie do końca zmarnotrawieniu całego zbioru, i niosę pokorne dzięki Osobom litościwym i łaskawym, które mię wesprzeć raczyły w przypadkach nieszczęśliwych najszczęśliwiej WJP. Sędziemu Hertmanowi. Byłem przymuszony dług zaciągnąć, ażebym ocalił majątek przez żonę moją zshartowany, resztę onego przynajmniej ocalił od zguby i marnotrawstwa dla dzieł moich.

Andrzej Kin.

Kantor Rekomendacyiny uwiadamia całą Publiczność, iż ma rozmaitey kondycyi i talentów Ludzi do usług, Panom potrzebnych ma w każdym czasie do wezwania doskonałe Szwachki; ma różne Pojazdy, dzielne Konie wierzchowe, Winochodce, Anglezowane, Sprzęgłe, i do Furmanek. Ma rozliczne Mobilia i porządne łóżka w szafistych zamknięciach ukryte. Ma stołową Porcynełę, czarnego marmuru na wspornikach monument kamień, Fortepianna, Klewicymbały, Pantaliony, Klewikorty. Ma do sprzedaży Dworki, Kamienice, Pałace. Ma do najęcia Pokoie i Stancye. Prosi Kantor Publiczności, aby się we wszystkim do tegoż udawali, a przeto z niego wiado-

mości czerpać, i nowemi tenże napełniać, wygodę własną dla siebie pomnażali; dla tego chce mieć wczesne uwiadomienia od Obywateli o znacznych Dobrach na arendy, zastawy, i przedaże; tudzież o summach do procentowania i na Dobrach lokowania. A korrespondującym adres jednostajny do Kantoru Rekomendacyiny w Klasztorze S. Kazimierza w Wilnie.

Księgarnia Uniwersytecki, na Świętojańskikey ulicy, obok Kościoła S. Jana, odebrawszy po kilkakrotnie bardzo znaczne wybory najnowszy literatury i innych Ksiąg francuzkich w rozmaitych rodzajach ma honor uwiadomić o tym publiczność. Początek czwartey części iey Katalogów francuzkich rozdaie się teraz bezpłatnie; nim zaś taż część, po której niezwłocznie nastąpi piąta i szósta, dokończoną zostanie, księgarnia uwiadamia tu o niektórych dziełach wcale nowych, ci, którzyby chcieli mieć dzieła iakie przysłane sobie przez pocztę zapłać od sta więcej, addressując pieniądze do Księgarni Akademickiey.

Zginął pies Melamp Angielski mający sześć na białym dnie czarne gestorzucane nie wielkie centki na łapach zaś na mordzie i nad lewym okiem żółte centki, uszy zupełnie ucięte ogon długi. Ktoby takiego psa znalazł lub widział u kogo niech raczy udąć się z doniesieniem do domu Romera Prezydenta na Sawicz Ulicy.